

Krizový plán při podezření na týrání či zneužívání dítěte

či syndromu CAN – šk. rok. 2023/2024

Domácím násilím se zpravidla označuje týrání a násilné jednání, odehrávající se mezi osobami blízkými, žijícími spolu ve společném bytě nebo domě, kdy jedna násilná osoba získává a udržuje nad druhou moc a kontrolu. Oběť je udržována v permanentním strachu a nejistotě, čímž trýznitel narušuje její psychickou stabilitu. Domácí násilí je nejrozšířenější násilí na světě. Značná část veřejnosti ale považuje domácí násilí za privátní záležitost, proto je veřejností často tolerováno a podceňováno. Spolu s ženami jsou děti nejčastější skupinou, která se stává oběťmi násilí v rámci rodiny. V souvislosti s týranými dětmi se hovoří o syndromu CAN neboli syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte. V rodinách se domácí násilí často odehrává za přítomnosti dětí. Přítomnost dětí v případech domácího násilí je vysoce ohrožující a narušuje jejich zdravý vývoj. Děti se často stávají nedobrovolnými svědky domácího násilí. V dospělosti pak tento model chování přebírají jako samozřejmý a praktikují jej ve vztazích se svými životními partnery, často se stejně násilně chovají ke svým dětem. Podobný násilnický způsob chování přenášejí i do vztahů se svými vrstevníky. Děti, které jsou svědky domácího násilí, zpravidla trpí stejnými problémy a poruchami, jakými trpí sama oběť. Prožívají emocionální traumata, strach a mnohdy mají pocit viny, cítí se být příčinou hádek mezi rodiči.

Rozlišujeme tři základní varianty podle způsobu ubližování:

- zanedbávání dítěte – nedostatečné uspokojování základních potřeb, ale i nedostatek podnětů – tedy zanedbanost citová, zanedbávání zdravotní i výchovné péče
- fyzické nebo psychické týrání – násilí vůči dítěti je v tomto případě projevem neschopnosti zvládnout problémy v rodině a vybíjením si vzteku na nejslabším článku rodiny, kromě bití, pohmožděnin, zlomenin, jsou děti vystaveny nadávkám, ponižování nebo i strašení, šikaně
- sexuální násilí – jedná se o využívání dítěte pro sexuální uspokojení dospělého.

Projevy ohroženého dítěte

- celková stísněnost a nezájem o dění kolem
- zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými
- vyhýbání se školním a mimoškolním aktivitám
- nápadně lhostejné postoje, výroky typu „mně je to jedno“
- agresivní napadání a šikanování vrstevníků
- zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty
- potíže se soustředěním a zhoršení prospěchu ve škole
- váhání s odchodem domů po vyučování
- neomluvené absence ve škole
- odmítání jídla nebo přejídání
- sebepoškozování
- útéky z domova

Bezpečnostní plán

- při podezření nebo výskytu na syndrom CAN, musí být vždy informována ředitelka školy, metodik prevence
- žák - oběť může o své situaci říci tomu, ke komu má důvěru, v případě školy to může být kterýkoliv zaměstnanec školy, který tyto informace předá školnímu metodikovi prevence, výchovnému poradci školy nebo členu vedení školy
- při řešení spolupracuje metodik prevence s výchovnou poradkyní a třídním učitelem
- budou-li shledány okolnosti nasvědčující tomu, že se jedná o domácí násilí, škola neprodleně podnikne kroky, aby zabránila v pokračování domácího násilí tím, že neprodleně informuje Policii ČR a příslušný OSPOD
- podle konkrétní situace žák – oběť dostane poučení, jak postupovat dále, poučení zajišťuje školní metodik prevence, výchovný poradce školy nebo člen vedení školy (např. informace o tom, komu volat v případě přímého ohrožení, předat potřebná telefonní čísla, informace, kam se uchýlit v případě potřeby rychlého úniku apod.), neučiní-li tak Policie ČR, je třeba postupovat v souladu s pokyny orgánů činných v trestním řízení a těmito pokyny se řídit

Důležitá telefonní čísla a adresy:

- Policie ČR: 158
- OSPOD Strakonice: 383 700 337
- Linka Ztracené dítě 116 000 (non stop krizová pomoc zdarma pro rodiny s dětmi a jejich blízké)
- Krizové a kontaktní centrum Strakonice: 383 322 357, 728 469 494
- Linka důvěry Strakonice (Dyscentrum Strakonice): 772 050 013
- Pedagogicko - psychologická poradna Strakonice 383 321 704, 724 831 37
- Středisko výchovné péče Strakonice: 383 324 717
- Dětské krizové centrum: tel. 241 484 149
- Linka bezpečí: 800 155 555
- Linka vzkaz domů: 800 111 113
- Rodičovská linka: 840 111 234
- Linka důvěry ČB: 387 313 030
- Internetová linka bezpečí: ilb@linkabezpeci.cz
- Internetová poradna: problem@дитеkrize.cz
- Linka důvěry RIAPS: 222 580 697 linka@mcssp.cz
- Adresář linek důvěry v celé ČR: www.capld.cz
- Centrum krizové pomoci THEIA, České Budějovice, 775 202 421, pomoc@theia.cz

Ve Štěkni 15.9.2023

Vypracovala: Ing. Radmila Vargová
Metodik prevence sociálně-patologických jevů

